

ผลการฝึกอบรมโดยใช้กิจกรรมนันทนาการเพื่อพัฒนาจรรยาวัจนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย วิทยาลัยชุมชนหนองบัวลำภู จังหวัดหนองบัวลำภู

RESULTS OF TRAINING USING RECREATION ACTIVITIES TO DEVELOP
SOFT SKILLS IN EARLY CHILDHOOD EDUCATION PROGRAM STUDENTS,
NONGBUALAMPHU COMMUNITY COLLEGE, NONG BUA LAM PHU PROVINCE

ชลจิรา สัมพุทธานนท์^{1*}, ปิยลักษณ์ อัครรัตน์² และศุภวรรณ เล็กวิไล²
Chonjira Sumpoottanont^{1*}, Piyalak Akkratana² and Supawan Lekvilai²

Received : 8 December 2024

Revised : 14 February 2025

Accepted : 26 February 2025

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบจรรยาวัจนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย วิทยาลัยชุมชนหนองบัวลำภู จังหวัดหนองบัวลำภู ก่อนและหลังการฝึกอบรมโดยใช้กิจกรรมนันทนาการ ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย วิทยาลัยชุมชนหนองบัวลำภู จังหวัดหนองบัวลำภู ศึกษาอยู่ในภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 2 ห้องเรียน รวมทั้งสิ้น 40 คน โดยมีกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 20 คน ได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม จำนวน 1 ห้องเรียน จาก 2 ห้องเรียน ทุกห้องเรียนมีลักษณะคล้ายคลึงกัน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ คู่มือการฝึกอบรม โดยใช้กิจกรรมนันทนาการเพื่อพัฒนาจรรยาวัจนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.67 - 1.00 และแบบวัดจรรยาวัจนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย ที่ครอบคลุม 3 ด้าน ได้แก่ ด้านทักษะการสื่อสาร ด้านทักษะความเป็นผู้นำ และด้านทักษะการทำงานเป็นทีม มีค่าความเชื่อมั่นโดยวิธีของ คูเดอร์-ริชาร์ดสัน (Kuder - Richardson) จากสูตร KR - 21 ที่ 0.94 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าทีแบบไม่อิสระต่อกัน

¹ หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย วิทยาลัยการฝึกหัดครู มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

² วิทยาลัยการฝึกหัดครู มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

¹ Master of Education in Early Childhood Education Program, College of Teacher Education, Phranakhon Rajabhat University

² College of Teacher Education, Phranakhon Rajabhat University

* Corresponding Author's E-mail: chonjira.jee@gmail.com

ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาศาสนาปฐมวัย ที่วิทยาลัยชุมชนหนองบัวลำภู ในจังหวัดหนองบัวลำภู มีจรรยาวัชหลังได้รับการฝึกอบรมโดยใช้กิจกรรมนันทนาการ สูงกว่าก่อน ได้รับการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐาน แสดงให้เห็นว่านักศึกษา สาขาวิชาการศึกษาศาสนาปฐมวัย ที่วิทยาลัยชุมชนหนองบัวลำภู ในจังหวัดหนองบัวลำภู มีการพัฒนาจรรยาวัชสูงขึ้นหลังการทดลอง

คำสำคัญ: การฝึกอบรม / กิจกรรมนันทนาการ / จรรยาวัช / นักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาศาสนาปฐมวัย

ABSTRACT

The purpose of this research was to compare soft skills of early childhood education program students Nong Bua Lam Phu Community College Nong Bua Lam Phu Province before and after implementing training using recreation activities. The population used in this research consisted of 40 students from 2 classrooms in the early childhood education program at Nongbualamphu Community College in Nong Bua Lam Phu Province, who studied in the first semester of the academic year 2024. The samples were selected by using cluster random sampling, 1 classroom from 2 classrooms; all classrooms had similar characteristics. The research instruments included the handbook on training using recreation activities to develop soft skills in early childhood education program students with The IOC ranged from 0.67 to 1.00. and a situational soft skills assessment form for early childhood education program students, which included 3 aspects: communication skills, leadership skills, and teamwork skills with a reliability of 0.94 The statistics used for data analysis were mean, standard deviation, and t-test for dependent samples.

The research findings revealed that the early childhood education program students at Nongbualamphu Community College in Nong Bua Lam Phu Province, after implementation of training using recreation activities to develop soft skills, demonstrated higher soft skills than before the experiment with a statistically significant level at 0.05. in accordance with the hypothesis. This showed that the early childhood education program students at Nongbualamphu Community College in Nong Bua Lam Phu Province had developed higher soft skills after the experiment.

Keywords: Training / Recreation activities / Soft skills / Early childhood education program students

บทนำ

สถาบันอุดมศึกษามีบทบาทสำคัญในการพัฒนาประเทศไทย ในฐานะที่เป็นกลไกการขับเคลื่อนความรู้และการสร้างทรัพยากรมนุษย์ให้เป็นนักวิชาชีพสาขาต่าง ๆ แผนอุดมศึกษา ระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2560 - 2574) มีแนวคิดในการปรับเปลี่ยนระบบอุดมศึกษาเพื่อการเปลี่ยนแปลงในประเด็นสำคัญประการหนึ่งคือ ด้านการพัฒนานักศึกษา โดยมีการกำหนดนโยบายในแต่ละประเด็นการพัฒนาการศึกษา ประกอบด้วยกำหนดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของบัณฑิต 4 ด้าน คือ 1) ทักษะวิชาชีพ 2) จรรยาวัชระ 3) การเป็นพลเมืองและพลโลก และ 4) การเป็นผู้ประกอบการหรือผู้สร้างงาน ซึ่งในงานวิจัยนี้ผู้วิจัยได้สนใจศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านที่ 2 คือ ด้านจรรยาวัชระ (Soft Skills)

จรรยาวัชระ เป็นทักษะทางสังคมที่จำเป็นในปัจจุบันเป็นอย่างมาก เพราะในอนาคต นักศึกษาที่มีความสามารถในการเรียน การทำงานให้ประสบความสำเร็จจะต้องมีใช้เพียงแค่มีสรรถนะทักษะ (Hard Skills) เท่านั้น แต่ยังจำเป็นต้องมีจรรยาวัชระด้วย พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2557: 9) ได้ให้ความหมายคำว่า จรรยาวัชระ ไว้ว่าหมายถึง ทักษะที่เป็นลักษณะเฉพาะหรือคุณสมบัติเฉพาะของบุคคลในเรื่องความฉลาดความสามารถทางอารมณ์ หรือความมีคุณธรรม มีลักษณะเป็นนามธรรม เช่น บุคลิกภาพ อุปนิสัยความสุภาพ ความนุ่มนวล ในการเข้าสังคม การใช้ภาษาติดต่อสื่อสารกับบุคคลอื่น ความเป็นมิตร การมองโลกในแง่ดี มีวุฒิภาวะ มีความคิดริเริ่ม สามารถควบคุมอารมณ์ความรู้สึก ความเข้าใจความเป็นจริงของสภาพการณ์ต่าง ๆ จรรยาวัชระ เป็นคุณลักษณะที่จะช่วยให้บุคคลสามารถดำรงชีวิตร่วมกับผู้อื่นได้อย่างราบรื่น และสามารถทำงานประกอบอาชีพให้ก้าวหน้าได้เป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วีระศักดิ์ จงไกรจักร (2563: 14) ได้กล่าวถึงความสำคัญของจรรยาวัชระไว้ว่า เป็นทักษะที่สำคัญเพราะจะช่วยในการพัฒนาสมรรถนะในการทำงาน จรรยาวัชระสำคัญตรงที่จะช่วยให้บุคคลมีความเชื่อมั่นในตนเอง มีการบริหารจัดการ มีภาวะการเป็นผู้นำ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ รู้จักแก้ไขปัญหา เข้าใจผู้อื่น ตลอดจนมีทัศนคติทางบวก เพื่อขับเคลื่อนองค์กรและสังคมให้เจริญก้าวหน้าได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น สถาบันอุดมศึกษาจะมุ่งไปแต่การสร้างสมรรถนะทักษะ ตามสาขาวิชาที่นักศึกษาสังกัดแต่เพียงอย่างเดียวไม่ได้ ควรมีการผนวกสร้างจรรยาวัชระให้นักศึกษาในสถาบันการศึกษาของตน ผึกฝนให้เกิดทักษะด้านสังคมที่ดีตามมา จรรยาวัชระเป็นความสามารถที่ชัดเจนเฉพาะบุคคล เป็นทักษะทางสังคม ที่เกิดขึ้นได้จากการฝึกฝน การเรียนรู้ การทำงาน ประสบการณ์ และการจัดการ เป็นทักษะที่จำเป็นต้องใช้ในชีวิตประจำวันการทำงานให้ประสบความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ ดังเช่น ทักษะการสื่อสารถือเป็นทักษะที่จำเป็นในชีวิตประจำวันอย่างมาก เนื่องจากทักษะนี้จะช่วยให้ถ่ายทอดข้อมูลและความคิดไปยังผู้อื่น สามารถรับและส่งสารได้ชัดเจนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้เกิดการพัฒนาทักษะด้านภาวะความเป็นผู้นำได้เป็นอย่างดี เนื่องด้วยทักษะด้านนี้เป็นทักษะที่เกี่ยวกับการควบคุมสถานการณ์และนำทางผู้อื่นไปสู่เป้าหมายร่วมกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Klaus, Rohman & Hamaker (2017: 2) ได้กล่าวไว้ว่า จรรยาวัชระมีความสำคัญเพราะจะส่งเสริมความสามารถและทักษะในตัวบุคคลแต่ละคนให้มีการรู้ตัวเอง รอบคอบ คิดวิเคราะห์ การควบคุมตนเอง มีการจัดการ ความเป็นที่ชื่นชอบ การรับความเสี่ยง การแก้ปัญหา ภาวะผู้นำและการจัดการด้านเวลา ดังนั้นนักศึกษาจึงจำเป็นต้องอาศัยทักษะของการสื่อสารมาช่วยส่งเสริมความเป็นผู้นำของ

นักศึกษา หลังจากนั้นความสำเร็จจากการทำงานเป็นทีมก็จะเกิดต่อมา ส่งผลให้เกิดทักษะการทำงานเป็นทีมที่เป็นเลิศตามมานั่นเอง

วิทยาลัยชุมชนหนองบัวลำภู เป็นสถาบันการศึกษา สังกัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม จัดการเรียนการสอนในระดับอนุปริญญา โดยสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย เป็นสาขาวิชาหนึ่งที่เปิดจัดการเรียนการสอนในวิทยาลัยชุมชนหนองบัวลำภู จากการศึกษา รายละเอียดจากรายงานการประเมินคุณภาพการศึกษาปีการศึกษา 2565 ของสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย วิทยาลัยชุมชนหนองบัวลำภู คณะกรรมการประเมินคุณภาพการศึกษาได้มีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมว่าควรมีการส่งเสริมและพัฒนาจรรยาบรรณทักษะ นักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัยเพิ่มจากเดิมให้มากขึ้น เพื่อให้นักศึกษาได้เรียนรู้อย่างมีความสุข และมีทักษะที่จำเป็นต่อการประกอบอาชีพในอนาคต ระหว่างการจัดการศึกษาคควรมีการจัดกิจกรรมพัฒนาความรู้ความสามารถในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งกิจกรรมในหลักสูตรและกิจกรรมเสริมนอกหลักสูตร แบบในห้องเรียนและแบบนอกห้องเรียน ทางหลักสูตรควรมีการจัดกิจกรรมนันทนาการเพื่อพัฒนาจรรยาบรรณทักษะของนักศึกษาที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านที่ 2 คือ ด้านจรรยาบรรณ ที่ครอบคลุมความเป็นพลเมืองดีที่มีจิตสำนึกสาธารณะและส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

การฝึกอบรมโดยใช้กิจกรรมนันทนาการเป็นกิจกรรมที่ก่อให้เกิดการพัฒนาร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา เมื่อบุคคลและชุมชนได้มีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมด้วยความสมัครใจ ก็จะมีผลที่ได้รับในเรื่องของความสนุกสนานเพลิดเพลิน ผ่อนคลายความตึงเครียด ทั้งยังช่วยให้บุคคลและชุมชนพัฒนาคุณภาพชีวิตและสมรรถภาพทั้งทางกายและใจที่ดีเกิดความสมดุลของชีวิต สำนักนันทนาการกรมพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (2562: 2) กล่าวถึง นันทนาการ (Recreation) หมายความว่า เป็นการกระทำกิจกรรมหรือประสบการณ์ซึ่งเลือกแล้วว่าจะทำให้เกิดความสุขความพึงพอใจแก่ตนเองโดยตรง เพื่อเป็นการผ่อนคลายความตึงเครียด ทั้งทางร่างกายและจิตใจ ก่อให้เกิดความสดชื่นและมีพลังขึ้นมาใหม่ ในการที่จะประกอบภารกิจอื่น ๆ อีกทั้งการส่งเสริมให้ดำเนินกิจกรรมแบบซ้ำ ๆ จะช่วยพัฒนาจรรยาบรรณ ให้ดีกว่าเดิม แสดงให้เห็นว่าการฝึกอบรมมีความสัมพันธ์กับกิจกรรมนันทนาการเป็นอย่างมาก ทำให้เกิดการเรียนรู้เป็นการเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนองและการตอบสนองที่มีหลายรูปแบบ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนกรณ ชัยธวัช (2565: 126) ได้พัฒนากิจกรรมเพื่อเสริมสร้างจรรยาบรรณ (Soft Skills) สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต โดยได้เปรียบเทียบจรรยาบรรณ (Soft Skills) สำหรับนักศึกษา ก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาทักษะการประเมินการวัด Soft Skills (ก่อนการพัฒนา-หลังการพัฒนา) ในภาพรวมจำแนกเป็นรายด้าน โดยรวมก่อนการพัฒนาอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 2.63 และโดยรวมหลังการพัฒนาอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.76 ผลการเปรียบเทียบ Soft Skills ในการทำงานหลังการพัฒนาสูงกว่าก่อนการพัฒนา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 จากการศึกษาวิจัยที่สอดคล้องดังกล่าว ผู้วิจัยจึงคาดการณ์ว่าการฝึกอบรมโดยใช้กิจกรรมนันทนาการ จะช่วยพัฒนาจรรยาบรรณทักษะทั้ง 3 ด้าน คือ 1) ด้านทักษะการสื่อสาร (Communication Skills) 2) ด้านทักษะความเป็นผู้นำ (Leadership Skills) 3) ด้านทักษะการทำงานเป็นทีม (Teamwork Skills) ให้แก่นักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย วิทยาลัยชุมชนหนองบัวลำภู จังหวัดหนองบัวลำภู โดยใช้ขั้นตอนการฝึกอบรมกิจกรรมนันทนาการ ของกรมพลศึกษา

กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (2564: 223 - 230) ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ 1) การประเมินก่อนการฝึกอบรม (Assessment) 2) การวางแผนการฝึกอบรม (Planning) 3) การนำไปฝึกอบรม (Implementation) 4) การประเมินหลังการฝึกอบรม (Evaluation)

ด้วยเหตุจากที่กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษา ผลการฝึกอบรมโดยใช้กิจกรรมนันทนาการเพื่อพัฒนาจรรยาบรรณทักษะนักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย วิทยาลัยชุมชนหนองบัวลำภู จังหวัดหนองบัวลำภู

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อเปรียบเทียบจรรยาบรรณทักษะนักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย วิทยาลัยชุมชนหนองบัวลำภู จังหวัดหนองบัวลำภู ก่อนและหลังการฝึกอบรมโดยใช้กิจกรรมนันทนาการ

สมมุติฐานการวิจัย

นักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย วิทยาลัยชุมชนหนองบัวลำภู จังหวัดหนองบัวลำภู หลังเข้ารับการฝึกอบรมโดยใช้กิจกรรมนันทนาการ มีจรรยาบรรณสูงกว่าก่อนการทดลอง

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ นักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย วิทยาลัยชุมชนหนองบัวลำภู จังหวัดหนองบัวลำภู ภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 2 ห้อง ห้องที่ 1 จำนวน 20 คน ห้องที่ 2 จำนวน 20 คน รวมทั้งหมดจำนวน 40 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ นักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย วิทยาลัยชุมชนหนองบัวลำภู จังหวัดหนองบัวลำภู ภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2567 ห้องที่ 2 จำนวน 1 ห้อง รวมทั้งหมดจำนวน 20 คน โดยวิธีการเลือกอย่างง่าย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

- คู่มือการฝึกอบรมโดยใช้กิจกรรมนันทนาการเพื่อพัฒนาจรรยาบรรณ นักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย วิทยาลัยชุมชนหนองบัวลำภู จังหวัดหนองบัวลำภู
- แบบวัดจรรยาบรรณเชิงสถานการณ์ของนักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย วิทยาลัยชุมชนหนองบัวลำภู จังหวัดหนองบัวลำภู ครอบคลุม 3 ด้าน ได้แก่ ด้านทักษะการสื่อสาร ด้านทักษะความเป็นผู้นำ และด้านทักษะการทำงานเป็นทีม

การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ

1. ผู้วิจัยดำเนินการสร้างและหาคุณภาพคู่มือการฝึกอบรมโดยใช้กิจกรรมนันทนาการเพื่อพัฒนาจรรยาบรรณ นักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย ดังนี้

1.1 ศึกษาเอกสาร บทความทางวิชาการ งานวิจัยและแนวคิดทฤษฎีการฝึกอบรมโดยใช้กิจกรรมนันทนาการเพื่อพัฒนาจรรยาบรรณ เพื่อกำหนดแนวทางในการจัดทำคู่มือการฝึกอบรม

แบบวัดเชิงสถานการณ์ 3 สถานการณ์ สถานการณ์ละ 4 ข้อ รวมทั้งหมด 12 ข้อ ข้อละ 1 คะแนน รวมทั้งหมด 12 คะแนน

2.3 นำแบบวัดจรรยาวัชระเชิงสถานการณ์ของนักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาศาสตร์ที่สร้างเสร็จแล้วเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน พิจารณาลงความเห็นและให้คะแนน โดยมีเกณฑ์การพิจารณาดังนี้

+1 หมายถึง ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่าวัตถุประสงค์กับเนื้อหาไม่สอดคล้องกัน

0 หมายถึง ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่าไม่แน่ใจ

-1 หมายถึง ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่าวัตถุประสงค์กับเนื้อหาไม่สอดคล้อง

และหาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาเป็นรายข้อ ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.67 - 1.00 จึงอยู่ในระดับที่เชื่อถือได้

2.4 นำข้อเสนอแนะที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญ 3 คน มาปรับปรุงแก้ไข โดยมีการปรับรายละเอียดข้อคำถามแต่ละทักษะให้ชัดเจน เพื่ออ้างอิงเป็นแนวทางให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ทำให้การวัดและประเมินผลเหมาะสมยิ่งขึ้น

2.5 นำแบบวัดจรรยาวัชระเชิงสถานการณ์ของนักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาศาสตร์ไปทดลองใช้ (Try - Out) ในภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2567 กับที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 20 คน

2.6 นำผลการทดสอบที่ได้มาวิเคราะห์คุณภาพ โดยใช้วิธีการหาค่าความยากง่าย มีค่าระหว่าง 0.45 - 0.65 ค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบในแต่ละข้อ มีค่าระหว่าง 0.20 - 0.67 ถือว่าเป็นข้อสอบที่ใช้ได้ และค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดจรรยาวัชระเชิงสถานการณ์เท่ากับ 0.94

2.7 นำแบบวัดจรรยาวัชระเชิงสถานการณ์เพื่อพัฒนาการจรรยาวัชระสำหรับนักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาศาสตร์ ที่ผ่านการวิเคราะห์แล้วมาทำเป็นฉบับสมบูรณ์ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนคือ

1 คะแนน ลงมือปฏิบัติตามสถานการณ์ได้

0 คะแนน ลงมือปฏิบัติในสิ่งที่ไม่เกี่ยวข้องตามสถานการณ์ / ไม่ปฏิบัติ

2.8 นำแบบวัดจรรยาวัชระเชิงสถานการณ์เพื่อพัฒนาการจรรยาวัชระสำหรับนักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาศาสตร์ ฉบับสมบูรณ์ไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่าง คือนักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยชุมชนหนองบัวลำภู จังหวัดหนองบัวลำภู ภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 20 คน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

งานวิจัยนี้ใช้แบบการทดลองเบื้องต้น (Pre experimental Research design) แบบแผนย่อย Pretest – Posttest Design

การทดสอบก่อนการฝึกอบรม Pretest	การฝึกอบรม Treatment	การทดสอบหลังการฝึกอบรม Posttest
T ₁	X	T ₂

ผู้วิจัยดำเนินการฝึกรอบรมนักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัยโดยใช้กิจกรรมนันทนาการ เพื่อพัฒนาจรรยาตักษะ นักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย วิทยาลัยชุมชนหนองบัวลำภู ภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 20 คน โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ทดสอบก่อนการทดลอง (Pre-test) กับกลุ่มตัวอย่างเพื่อหาจรรยาตักษะนักศึกษา สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย วิทยาลัยชุมชนหนองบัวลำภู 3 ด้าน ได้แก่ ด้านทักษะการสื่อสาร ด้านทักษะ ความเป็นผู้นำ ด้านทักษะการทำงานเป็นทีม โดยใช้แบบวัดจรรยาตักษะเชิงสถานการณ์ของนักศึกษา สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

2. ดำเนินการทดลองฝึกรอบรมโดยใช้กิจกรรมนันทนาการเพื่อพัฒนาจรรยาตักษะ นักศึกษา สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย วิทยาลัยชุมชนหนองบัวลำภู จังหวัดหนองบัวลำภู กับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งทำ การทดลองในกิจกรรมนันทนาการ วันละ 6 กิจกรรม กิจกรรมละ 1 ชั่วโมง ใช้เวลาในการทดลอง 3 วัน รวมทดลองกิจกรรมทั้งหมดจำนวน 24 กิจกรรม ใช้เวลาทดลองทั้งหมด 18 ชั่วโมง

3. เมื่อดำเนินการทดลองเสร็จสิ้น ผู้วิจัยทำการทดสอบหลังการทดลอง (Post-test) กับ กลุ่มตัวอย่างโดยใช้แบบทดสอบชุดเดิม

4. นำข้อมูลที่ได้รับจากการทดลองไปทำการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

- นำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป
- เปรียบเทียบผลการฝึกรอบรมโดยใช้กิจกรรมนันทนาการเพื่อพัฒนาจรรยาตักษะนักศึกษา สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย วิทยาลัยชุมชนหนองบัวลำภู จังหวัดหนองบัวลำภู ของกลุ่มทดลอง ก่อนและหลังการฝึกรอบรมโดยใช้กิจกรรมนันทนาการ โดยภาพรวม
- เปรียบเทียบผลการฝึกรอบรมโดยใช้กิจกรรมนันทนาการเพื่อพัฒนาจรรยาตักษะนักศึกษา สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย วิทยาลัยชุมชนหนองบัวลำภู จังหวัดหนองบัวลำภู ของกลุ่มทดลอง ก่อนและหลังการฝึกรอบรมโดยใช้กิจกรรมนันทนาการ เป็นรายด้าน

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ ประกอบด้วย ค่าเฉลี่ย (M) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และการทดสอบค่าทีแบบไม่อิสระ (t - test for dependent samples)

ผลการวิจัย

- เปรียบเทียบผลการฝึกรอบรมโดยใช้กิจกรรมนันทนาการเพื่อพัฒนาจรรยาตักษะนักศึกษา สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย วิทยาลัยชุมชนหนองบัวลำภู จังหวัดหนองบัวลำภู ของกลุ่มทดลองก่อน และหลังการฝึกรอบรมโดยใช้กิจกรรมนันทนาการ โดยภาพรวม ดังนี้

ตารางที่ 1 ผลการเปรียบเทียบการพัฒนาจรรยาบรรณทักษะนักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย ของกลุ่มทดลองก่อนและหลังการฝึกอบรมโดยใช้กิจกรรมนันทนาการ โดยภาพรวม

การพัฒนาจรรยาบรรณทักษะ	n	M	SD	D	t	df	Sig
ก่อนการทดลอง	20	6.45	1.19	3.85	12.77*	19	.000
หลังการทดลอง	20	10.30	1.13				

จากตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า นักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย หลังจากรับการฝึกอบรมโดยใช้กิจกรรมนันทนาการมีจรรยาบรรณโดยภาพรวม สูงกว่าก่อนการทดลอง โดยก่อนการทดลองมีค่าเฉลี่ย ($M = 6.45$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($S.D. = 1.19$) หลังการทดลองมีค่าเฉลี่ย ($M = 10.30$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($S.D. = 1.13$) มีค่าเฉลี่ยของผลต่าง (D) เท่ากับ ($M = 3.85$) และทดสอบสมมติฐานด้วยการทดสอบค่าทีแบบไม่อิสระ ($t = 12.77$) จากผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบโดยภาพรวมแสดงว่า หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

2. เปรียบเทียบผลการฝึกอบรมโดยใช้กิจกรรมนันทนาการเพื่อพัฒนาจรรยาบรรณทักษะนักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย วิทยาลัยชุมชนหนองบัวลำภู จังหวัดหนองบัวลำภู ของกลุ่มทดลองก่อนและหลังการฝึกอบรมโดยใช้กิจกรรมนันทนาการเป็นรายด้าน ดังนี้

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบการพัฒนาจรรยาบรรณทักษะนักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย ของกลุ่มทดลองก่อนและหลังการฝึกอบรมโดยใช้กิจกรรมนันทนาการ เป็นรายด้าน

ด้านที่	n	M	SD	D	t	df	Sig.
ด้านทักษะการสื่อสาร							
ก่อนการทดลอง	20	2.65	0.81	0.75	4.68*	19	.000
หลังการทดลอง	20	3.40	0.68				
ด้านทักษะความเป็นผู้นำ							
ก่อนการทดลอง	20	1.90	0.91	1.35	6.90*	19	.000
หลังการทดลอง	20	3.25	0.97				
ด้านทักษะการทำงานเป็นทีม							
ก่อนการทดลอง	20	1.90	0.91	1.75	7.31*	19	.000
หลังการทดลอง	20	3.65	0.49				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ค่าเฉลี่ยคะแนนผลการฝึกอบรมโดยใช้กิจกรรมนันทนาการเพื่อพัฒนาจรรยาบรรณทักษะ นักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย วิทยาลัยชุมชนหนองบัวลำภู จังหวัดหนองบัวลำภู มีค่าคะแนนเฉลี่ยก่อนและหลังโดยจำแนกรายด้านนั้น นักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย มีการพัฒนาจรรยาบรรณหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง 3 ด้าน ดังนี้

1. ด้านทักษะการสื่อสารผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบวก่อนการทดลอง มีค่าเฉลี่ย ($M = 2.65$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($SD = 0.81$) หลังการทดลอง มีค่าเฉลี่ย ($M = 3.40$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($SD = 0.68$) และทดสอบสมมติฐานด้วยการทดสอบค่าที่แบบไม่อิสระ ($t = 4.68$) แสดงว่า นักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย ที่ได้รับการฝึกอบรมโดยใช้กิจกรรมนันทนาการเพื่อพัฒนาจรรยาบรรณ มีความสามารถด้านทักษะการสื่อสาร หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และมีค่าเฉลี่ยของผลต่าง (D) เท่ากับ ($M = 0.75$)

2. ด้านทักษะความเป็นผู้นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบวก่อนการทดลองมีค่าเฉลี่ย ($M = 1.90$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($SD = 0.91$) หลังการทดลอง มีค่าเฉลี่ย ($M = 3.25$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($SD = 0.97$) และทดสอบสมมติฐานด้วยการทดสอบค่าที่แบบไม่อิสระ ($t = 6.90$) แสดงว่านักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย ที่ได้รับการฝึกอบรมโดยใช้กิจกรรมนันทนาการเพื่อพัฒนาจรรยาบรรณ มีความสามารถด้านทักษะความเป็นผู้นำ หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และมีค่าเฉลี่ยของผลต่าง (D) เท่ากับ ($M = 1.35$)

3. ด้านทักษะการทำงานเป็นทีม ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ก่อนการทดลองมีค่าเฉลี่ย ($M = 1.90$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($SD = 0.91$) หลังการทดลองมีค่าเฉลี่ย ($M = 3.65$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($SD = 0.49$) และทดสอบสมมติฐานด้วยการทดสอบค่าที่แบบไม่อิสระ ($t = 7.31$) แสดงว่า นักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย ที่ได้รับการฝึกอบรมโดยใช้กิจกรรม นันทนาการเพื่อพัฒนาจรรยาบรรณ มีความสามารถด้านทักษะด้านการทำงานเป็นทีม หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และมีค่าเฉลี่ยของผลต่าง (D) เท่ากับ ($M = 1.75$)

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบจรรยาบรรณทักษะนักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย วิทยาลัยชุมชนหนองบัวลำภู จังหวัดหนองบัวลำภู ก่อนและหลังการฝึกอบรมโดยใช้กิจกรรมนันทนาการ สามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย วิทยาลัยชุมชนหนองบัวลำภู จังหวัดหนองบัวลำภู หลังได้รับการฝึกอบรมโดยใช้กิจกรรมนันทนาการตาม 4 ขั้นตอน ของกรมพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (2562: 223 - 230) ประกอบด้วย 1) การประเมินก่อนการฝึกอบรม (Assessment) 2) การวางแผนการฝึกอบรม (Planning) 3) การนำไปฝึกอบรม (Implementation) และ 4) การประเมินหลังการฝึกอบรม (Evaluation) ประเภทกิจกรรมทางสังคม และประเภทกิจกรรมเกมและกีฬา สามารถพัฒนาจรรยาบรรณทักษะนักศึกษาใน 3 ด้าน คือ ด้านทักษะการสื่อสาร ด้านทักษะความเป็นผู้นำ ด้านทักษะการทำงานเป็นทีม โดยหลังจากได้รับการฝึกอบรมโดยใช้กิจกรรมนันทนาการโดยภาพรวมพบว่า มีจรรยาบรรณทักษะสูงกว่าก่อนการทดลอง โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัยที่ตั้งไว้ คือนักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย วิทยาลัยชุมชนหนองบัวลำภู จังหวัดหนองบัวลำภู หลังจากเข้ารับการฝึกอบรมโดยใช้กิจกรรมนันทนาการ มีจรรยาบรรณทักษะสูงกว่าก่อนการทดลอง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนกรณ์ ชัยธวัช (2565: 126) ได้พัฒนากิจกรรมเพื่อเสริมสร้างจรรยาบรรณ (Soft Skills) สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต โดยได้เปรียบเทียบจรรยาบรรณ (Soft Skills) ก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาทักษะ

การประเมินการวัด Soft Skills (ก่อนการพัฒนา - หลังการพัฒนา) ในภาพรวมจำแนกเป็นรายด้าน โดยรวมก่อนการพัฒนาอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 2.63 และโดยรวมหลังการพัฒนาอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.76 ผลการเปรียบเทียบ Soft Skills ในการทำงานหลังการพัฒนาสูงกว่า ก่อนการพัฒนาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ผลการวิจัยดังกล่าวจึงสนับสนุนว่าการฝึกอบรมโดยใช้กิจกรรมนันทนาการ 4 ขั้นตอน คือ การประเมินก่อนการฝึกอบรม การวางแผน การฝึกอบรม การนำไปฝึกอบรม การประเมินหลังการฝึกอบรมสามารถนำไปใช้พัฒนาจรรยาบรรณทักษะ นักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาศาสตร์ให้สูงขึ้นได้

นอกจากนี้ผลการทดลองแยกเป็นรายด้านพบว่า นักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยชุมชนหนองบัวลำภู จังหวัดหนองบัวลำภู หลังจากเข้ารับการฝึกอบรมโดยใช้กิจกรรม นันทนาการ พบว่า การพัฒนาจรรยาบรรณแต่ละด้านสูงกว่าก่อนการทดลอง โดยด้านทักษะการทำงาน เป็นทีม สูงเป็นอันดับแรก รองลงมาคือ ด้านทักษะความเป็นผู้นำ และด้านทักษะการสื่อสารเป็นลำดับ สุดท้าย สามารถอภิปรายตามรายด้าน ดังนี้

ทักษะด้านที่ 1 ด้านทักษะการสื่อสาร การที่นักศึกษาศาขาวิชาการศึกษาศาสตร์มีการ พัฒนาจรรยาบรรณด้านทักษะการสื่อสารต่ำกว่าผลการทดลองด้านทักษะความเป็นผู้นำและด้านทักษะ การทำงานเป็นทีม เนื่องจากนักศึกษาศาขาวิชาการศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยชุมชนหนองบัวลำภู ส่วนมากเป็นผู้ที่มีอายุอยู่ในวัยทำงานแล้ว แต่ละคนมีอาชีพที่แตกต่างกันไป บ้างก็ได้ใช้ทักษะ การสื่อสารบ่อย บ้างก็ไม่ค่อยได้ใช้ทักษะด้านการสื่อสารเท่าที่ควร บ้างก็ผ่านการเรียนรู้ทักษะด้านการ สื่อสารมานานมากจนอาจลืมหืมพื้นฐานในเรื่องนี้ไป เพราะทักษะด้านการสื่อสาร ถือเป็นทักษะ สำคัญที่จะช่วยพัฒนาให้นักศึกษาศาขาวิชาการศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยชุมชนหนองบัวลำภู สามารถฟัง และทำได้ พูดสรุปความได้ใช้ภาษากายเพื่อสื่อสารให้ผู้อื่นเข้าใจได้ และอ่านแล้วเขียนสรุปใจความได้ เพื่อเป็นการส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาจรรยาบรรณด้านการสื่อสารให้สูง ผู้วิจัยจึงได้นำขั้นตอนของ กรมพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (2562: 223 - 230) มาฝึกอบรมโดยใช้กิจกรรม นันทนาการให้นักศึกษา สามารถฝึกพัฒนาการตามลำดับขั้นตอนของตนเองผ่านการมีปฏิสัมพันธ์กับ เพื่อน ๆ รู้จักวิธีการสื่อสารด้วยการฟัง พูด อ่าน และเขียน ซึ่งเป็นทักษะที่สำคัญที่ต้องใช้ ในชีวิตประจำวัน สามารถสะท้อนวิธีคิดอย่างสร้างสรรค์ มีการสื่อสารแลกเปลี่ยนกับผู้อื่น ด้วยกิจกรรมที่เหมาะสมตามกาลเทศะ ซึ่งในระหว่างดำเนินกิจกรรมนันทนาการ ผู้วิจัยได้ให้ ความสำคัญและเอาใจใส่กับนักศึกษาทุกคนที่เข้าร่วมฝึกอบรม โดยการสร้างพื้นที่ให้นักศึกษาได้มี โอกาสได้คิด ได้พูด ได้สื่อสารออกมาในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนสนทนา และ การปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น นอกจากนี้ยังเปิดโอกาสให้นักศึกษาช่วยกันออกแบบและบูรณาการระหว่าง ประสบการณ์เดิมกับประสบการณ์ใหม่เข้าด้วยกัน ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีวัฒนธรรมเชิงสังคม ของ Lev Vygotsky (Vygotsky, 1978) นักจิตวิทยาชาวรัสเซีย ระบุว่าชุมชนและภาษานั้นเป็น จุดศูนย์กลางแห่งการเรียนรู้ มนุษย์แต่ละคนสามารถพัฒนาตามลำดับขั้นตอนของตนเอง ผ่านการ มีปฏิสัมพันธ์ทางสังคม ทุกคนเกิดมาพร้อมกับพื้นฐานทางความคิด 4 ประการ คือ ความสนใจ ความรู้สึก การรับรู้ และความทรงจำ มาใช้เพื่อที่จะพัฒนาไปสู่ความคิดขั้นที่สูงขึ้น นิยามการเรียนรู้ ในมุมมองของ Lev Vygotsky คือ การให้ความหมาย การสะท้อนคิด การสร้างสรรค์ หรือการเกิดขึ้น ของสำนึกบางอย่างต่อสิ่งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคมผ่านการปฏิสัมพันธ์ร่วมกับผู้อื่นได้สื่อสารกับผู้อื่น

การปฏิสัมพันธ์ที่จะช่วยขยายการเรียนรู้ไปสู่การคิดที่ซับซ้อน การให้ความหมายใหม่ การปรับความเข้าใจ และการแก้ปัญหาได้

ทักษะด้านที่ 2 ด้านทักษะความเป็นผู้นำ ในทักษะด้านนี้ เนื่องจากนักศึกษาศาสาวิชา การศึกษาปฐมวัย วิทยาลัยชุมชนหนองบัวลำภู มีความแตกต่างกันในช่วงวัย ระหว่างอายุ 20 - 60 ปี ซึ่งถือว่ามีความแตกต่างที่ค่อนข้างมาก ทั้งอาชีพหน้าที่การงานที่แตกต่าง ทั้งวัยวุฒิที่แตกต่าง นักศึกษาบางคนอายุน้อย บางคนอายุมาก ความแตกต่างจึงทำให้ไม่กล้าแสดงความคิดเห็น ไม่กล้าตัดสินใจ หลายครั้งงานที่มอบหมายในห้องเรียน หรือในกลุ่มที่ดำเนินกิจกรรมเสร็จล่าช้า หรือแก้ปัญหาไม่ค่อยชัดเจนเท่าที่ควร แต่ภายหลังจากที่ได้เข้ารับการฝึกอบรมโดยใช้กิจกรรมนันทนาการแล้ว นักศึกษามีความกล้าแสดงออกในทางที่ถูกต้องมากขึ้นกว่าเดิม เนื่องจากกิจกรรมนันทนาการที่นักศึกษาได้ปฏิบัติ นั้น มีความสนุกสนาน เป็นกิจกรรมที่ไม่ยุ่งยากซับซ้อนจนเกินไป บางกิจกรรมก็อ้างอิงถึงหลักแห่งความเป็นจริงของประสบการณ์เดิมของนักศึกษาแต่ละคนด้วย ซึ่งสอดคล้อง สอดคล้องกับ ธนตร ตัญญูวงศ์ (2561: 71 - 72) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบนันทนาการ เพื่อเสริมสร้างภาวะผู้นำสำหรับผู้ใช้นันทนาการ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาความต้องการรูปแบบนันทนาการ เพื่อเสริมสร้างภาวะผู้นำสำหรับผู้ใช้นันทนาการ ผลการเปรียบเทียบการประเมินตนเองด้านภาวะผู้นำ ของผู้ใช้นันทนาการ ก่อนและหลังเข้าร่วมด้วยรูปแบบนันทนาการของกลุ่มตัวอย่างพบว่า การประเมินตนเองด้านภาวะผู้นำ ของผู้ใช้นันทนาการกลุ่มตัวอย่าง หลังเข้าร่วมการทดลองสูงกว่าก่อนเข้าร่วม การทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยก่อนเข้าร่วมการทดลองมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.18 และหลังเข้าร่วมการทดลองมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.39 หลังจากที่นักศึกษาศาสาวิชาการศึกษาปฐมวัย วิทยาลัยชุมชนหนองบัวลำภู ได้เข้ารับการฝึกอบรมโดยใช้กิจกรรมนันทนาการจนครบกระบวนการแล้ว นักศึกษาเกิดการเรียนรู้ มีการเชื่อมโยงระหว่างการฝึกอบรมโดยใช้กิจกรรมนันทนาการ กับประสบการณ์ ของแต่ละคน มีการฝึกอบรมกิจกรรมซ้ำ ๆ หลาย ๆ กิจกรรมที่แตกต่างหลายรูปแบบ ได้ลองผิดลอง ถูกฝึกแก้ปัญหา จึงเกิดผลลัพธ์ที่สามารถแสดงออกด้วยพฤติกรรมที่ชัดเจนถึงการพัฒนาตนเองของ นักศึกษา ให้มีสัมพันธภาพที่ดี กล้าตัดสินใจ มีความรับผิดชอบในหน้าที่ที่สามารถแก้ปัญหาได้ ทั้งนี้ เพราะการฝึกอบรมโดยใช้กิจกรรมนันทนาการ เป็นการเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้มีการแลกเปลี่ยน ประสบการณ์ เปิดโอกาสให้แต่ละคนมีส่วนร่วมได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ตามหน้าที่ในความ รับผิดชอบของตนเองกล้าตัดสินใจ ปรับตัวเข้าหากัน ตลอดทั้งมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่าง กันเพื่อแก้ปัญหาร่วมกันในระหว่างดำเนินกิจกรรมได้ สอดคล้องกับทฤษฎีการเชื่อมโยงของ ธอร์นไดค์ (Thorndike's Connectionism) กล่าวถึง การเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้า (Stimulus - S) กับการตอบสนอง (Response - R) โดยมีหลักเบื้องต้นว่า "การเรียนรู้เกิดจากการเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนอง" โดยที่การตอบสนองมักจะออกมาเป็นรูปแบบต่าง ๆ หลายรูปแบบ จนกว่าจะพบรูปแบบที่ดีหรือ เหมาะสมที่สุด เราเรียกการตอบสนองเช่นนี้ว่าการลองถูกลองผิด (Trial and Error) นั่นคือ การเลือก ตอบสนองของผู้เรียนรู้จะกระทำด้วยตนเอง ไม่มีผู้ใดมากำหนดหรือชี้ช่องในการปฏิบัติให้ และเมื่อเกิด การเรียนรู้ขึ้นแล้ว การตอบสนองหลายรูปแบบจะหายไปเหลือเพียงการตอบสนองรูปแบบเดียว ที่เหมาะสมที่สุด และพยายามทำให้การตอบสนองเช่นนั้นเชื่อมโยงกับสิ่งเร้าที่ต้องการให้เรียนรู้ต่อไป เรื่อย ๆ ดังนั้น การเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้ลองผิดลองถูกด้วยตนเองกับเพื่อน ๆ ในกลุ่มจะเป็น

การช่วยให้เกิดการเรียนรู้ในการแก้ไขปัญหา กล้าตัดสินใจ มีความรับผิดชอบในหน้าที่ เกิดสัมพันธภาพที่ีระหว่างทุกคนในกลุ่มเกิดการพัฒนาจรรยาตักษะด้านความเป็นผู้นำได้ดียิ่งขึ้น

ทักษะด้านที่ 3 ด้านทักษะการทำงานเป็นทีม จะเห็นได้ว่าค่าเฉลี่ยในด้านนี้จะสูงกว่าผลการทดลองด้านทักษะการสื่อสาร และด้านทักษะความเป็นผู้นำ เนื่องจากการฝึกอบรมโดยใช้กิจกรรมนันทนาการในด้านนี้ เป็นการเปิดโอกาสให้นักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยชุมชนหนองบัวลำภู ที่ส่วนมากเป็นผู้ใหญ่วัยทำงานได้ฝึกทักษะการทำงานร่วมกัน ช่วยกันวางแผนงานโดยอาศัยประสบการณ์ของรุ่นพี่กับประสบการณ์ของรุ่นน้องมาเรียนรู้ด้วยกัน โดยลักษณะของกิจกรรมนันทนาการที่ใช้ นั้น ก็จะเป็นการลงมือทำมากกว่าการฟังบรรยาย ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ (Adult Learning) ที่กล่าวว่าการเรียนรู้ของผู้ใหญ่หรือผู้ที่ทำงานแล้วย่อมมีความแตกต่างกับการเรียนของนักเรียนทั่วไป การสอนการฝึกอบรมในผู้ใหญ่จึงควรจะเป็นรูปแบบการเพิ่มเติมประสบการณ์ สามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้แก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน แนวทางการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ก็ควรเป็นในลักษณะของการ ลงมือทำมากกว่าการฟังบรรยายเป็นเวลานาน ๆ ให้มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม กระตุ้นให้เกิดความกระตือรือร้น เพื่อให้การฝึกอบรมดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ ในระหว่างดำเนินการฝึกอบรมโดยใช้กิจกรรมนันทนาการ ทุกคนได้เข้าใจบทบาทของตนเอง และมีส่วนร่วมช่วยกันแก้ปัญหาในระหว่างดำเนินกิจกรรมที่เกิด เพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมายอย่างสร้างสรรค์ ทุกคนได้เรียนรู้การวางแผนร่วมกันและฝึกปฏิบัติกิจกรรมตามขั้นตอนที่ได้วางแผนไว้ ทำให้เกิดความชัดเจนในการทำกิจกรรม ไม่ลังเลและลงมือทำกิจกรรมตามแผนงานที่ทีมตนเองได้วางไว้ อย่างถูกต้องตามขั้นตอน จนเกิดผลสำเร็จตามที่ได้วางแผนและตามเวลาที่กำหนด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชวพงษ์ เมธีธรรมวัฒน์ (2563: ง) ที่พบว่า การนำโปรแกรมฝึกอบรมกิจกรรมนันทนาการ เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรคของนิสิตวิชาชีพรูไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ยความสามารถหลังเข้าร่วมโปรแกรมฝึกอบรมกิจกรรมนันทนาการในภาพรวมสูงกว่าก่อนเข้าร่วม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สรุปได้ว่าหลังการใช้โปรแกรมฝึกอบรมกิจกรรมนันทนาการส่งผลให้กลุ่มนิสิตวิชาชีพรูมีความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรคมากขึ้น เนื่องด้วยในการฝึกอบรมกิจกรรมนันทนาการ ทุกคนจะได้เรียนรู้ลงมือ ฝึกปฏิบัติกิจกรรมตามแผนงานที่ได้ช่วยกันวางไว้ ทุกคนได้มีส่วนร่วมกับทีมในการช่วยกันแก้ปัญหาในระหว่างดำเนินกิจกรรม จนเกิดความสำเร็จ หลังจากนั้นนักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยชุมชนหนองบัวลำภู ได้เข้าร่วมฝึกอบรมโดยใช้กิจกรรมนันทนาการ ก็เกิดการพัฒนาจรรยาตักษะตามกระบวนการ จนเกิดทักษะการทำงานเป็นทีม สามารถทำงานร่วมกันให้สำเร็จไปถึงเป้าหมาย โดยต้องมีการวางแผนงานร่วมกัน เข้าใจบทบาทตนเอง ช่วยกันทำงานให้สำเร็จตามเป้าหมาย แก้ปัญหาร่วมกันอย่างสร้างสรรค์ ซึ่งสอดคล้องกับปรัชญาแนวคิด การเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง (Learning by Doing) จากทฤษฎีจอห์น ดิวอี้ (John Dewey) บิดาแห่งการศึกษารูปแบบใหม่ โดยดิวอี้ ยึดตามหลักปรัชญาที่มนุษย์มีการปรับตัวเพื่อให้ชีวิตอยู่รอด จึงมุ่งเน้นไปที่การแก้ไขปัญหาให้เป็น ได้รับการเรียนรู้จากการกระทำ หลังจากที่นักศึกษาได้เรียนรู้จากการปฏิบัติจริงโดยใช้กิจกรรมนันทนาการ จึงทำให้นักศึกษาเกิดการพัฒนาจรรยาตักษะด้านการทำงานเป็นทีม สามารถวางแผนงานร่วมกัน เข้าใจบทบาทตนเอง ช่วยกันทำงานให้สำเร็จตามเป้าหมาย แก้ปัญหาร่วมกันอย่างสร้างสรรค์ ได้ดียิ่งขึ้น

จากข้อมูลดังกล่าวแสดงให้เห็นว่านักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาศึกษาปฐมวัย วิทยาลัยชุมชนหนองบัวลำภู จังหวัดหนองบัวลำภู หลังจากเข้ารับการฝึกอบรมโดยใช้กิจกรรมนันทนาการ มีจรรยาวัชระสูงขึ้น ทั้งภาพรวมและรายด้าน คือ ด้านทักษะการสื่อสาร ด้านทักษะความเป็นผู้นำ และด้านทักษะการทำงานเป็นทีม

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้

1. การฝึกอบรมโดยใช้กิจกรรมนันทนาการ เพื่อพัฒนาจรรยาวัชระนักศึกษาศาขาศึกษาปฐมวัยวิทยาลัยชุมชนหนองบัวลำภู จังหวัดหนองบัวลำภู ผู้วิจัยควรศึกษาคู่มือและแผนการฝึกอบรมกิจกรรมนันทนาการ ให้เข้าใจก่อนนำไปใช้ ตลอดจนการจัดเตรียมสื่อและวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่จะใช้ในการฝึกอบรมให้ครบถ้วนตามที่กำหนดไว้ ซึ่งแต่ละขั้นตอนของการฝึกอบรม จะมีสื่อที่หลากหลายแตกต่างกันออกไป หากเตรียมอุปกรณ์ไม่ครบถ้วน ก็จะทำให้การฝึกอบรมไม่ราบรื่นและนักศึกษาไม่สนใจในการทำกิจกรรม

2. การดำเนินการในแต่ละขั้นตอนการฝึกอบรมโดยใช้กิจกรรมนันทนาการควรมีการยืดหยุ่นเวลาในการจัดกิจกรรม ซึ่งสามารถปรับเปลี่ยนเวลาได้ตามความเหมาะสมและต้องยึดผู้เข้าร่วมกิจกรรม เป็นสำคัญ

3. ขณะที่นักศึกษากิจกรรมตามขั้นตอนต่าง ๆ ควรให้แรงเสริมกับนักศึกษา เช่น การกล่าว คำชื่นชม การปรบมือ การยกนิ้วโป้งชมเชย รวมไปถึงการให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมลงไปดำเนินกิจกรรมร่วม เพื่อให้เกิดความมั่นใจ สนุกสนานและมีความสุข

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการฝึกอบรมโดยใช้กิจกรรมนันทนาการ เพื่อพัฒนาจรรยาวัชระในด้านทักษะการสื่อสาร เนื่องจากผลการทดลองมีค่าเฉลี่ยน้อยกว่าด้านอื่น ๆ

2. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการฝึกอบรมโดยใช้กิจกรรมนันทนาการ เพื่อพัฒนาจรรยาวัชระในด้านอื่น ๆ เช่น ด้านทักษะการจัดการอารมณ์ ด้านการวิเคราะห์เพื่อแก้ปัญหา ด้านการเรียนรู้เทคโนโลยีสารสนเทศ

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา กรมพลศึกษา. (2562). **คู่มือการฝึกอบรม เรื่อง การเป็นผู้นำนันทนาการ**. กรุงเทพฯ: บริษัท เพชรเกษมพรินติ้ง กรุ๊ป จำกัด.

กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา กรมพลศึกษา. (2564). **คู่มือการฝึกอบรมเรื่อง การเป็นผู้นำนันทนาการ**. กรุงเทพฯ: บริษัท เพชรเกษมพรินติ้ง กรุ๊ป จำกัด.

ชวพงษ์ เมธีธรรมวัฒน์. (2563). **การพัฒนาโปรแกรมนันทนาการเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเผชิญและฟื้นฝ่าอุปสรรคของนิสิตวิชาชีพรุ. ปรัญญานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการกีฬาและนันทนาการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.**

- ธนกรณ์ ชัยธวัช (2565). การพัฒนากิจกรรมเพื่อเสริมสร้างจรรยาบรรณ (Soft Skills) ในการทำงานสำหรับนักศึกษาในระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต. ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชานวัตกรรมการเรียนรู้และการสอน มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- ธนตร ตัญญวงษ์. (2561). การพัฒนารูปแบบนันทนาการเพื่อเสริมสร้างภาวะผู้นำสำหรับผู้ใช้นันทนาการ. ปริญญาานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วีระศักดิ์ จงไกรจักร. (2563). การเสริมสร้าง Soft skills ของนักเรียนสายอาชีพโดยกิจกรรมกลุ่ม. ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2557). **พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน**. กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์.
- Klaus, Rohman, & Hamaker. (2017). **The hard truth about soft skills: Workplace lessons smart people wish they'd learned sooner**. New York: HarperCollins.
- Vygotsky, L. (1978). **Mind in society: The developmental of higher psychological process**. Cambridge MA: Harvard University Press.
- Piaget, J. (1952). **The Original of intelligence in Children**. New York: International Universities Press.